

Školský vzdelávací program prvá časť prvého stupňa základného štúdia
Hudobný odbor
Zborový spev
4. ročník primárneho umeleckého vzdelávania
(2 hodiny týždenne)

Názov predmetu	Zborový spev
Ročník	štvrtý
Učebný plán	č. 8
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	Prvý, ISCED 1B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mgr. Viera Džoganová
Koordinátor	Jozef Kolesár
Schválené	27. júna 2013

Charakteristika predmetu

Nadväzujeme na získané vedomosti z predchádzajúcich ročníkov a rozširujeme ich o ďalšie technické prvky, potrebné na zvládnutie náročnejších zborových partov . Zdokonaľujeme hudobnú pamäť a predstavivosť. Rozvoj hudobných schopností v speváckom zbore prináša pre dieťa i skvalitnenie osobnostných rysov. Pripravuje dieťa k plneniu nových hudobných činností, vedie k pohotovosti a chápanosti, k húževnatosti a k dôvere vo vlastné činy. Význam tejto aktivity spočíva aj v tom, že vedie spevákov cez emócie k hudobnému zážitku. Rozširujeme zborový repertoár o skladby zahraničných autorov, ktoré sú technickou náročnosťou primerané veku a vyspelosti spevákov. Opakovaním zvoleného repertoáru skvalitňujeme tón, dbáme na presnú a výraznú dikciu, pregnantný rytmus a súhru so sprievodným nástrojom. Po zvládnutí homofónneho a polyfónneho dvojhlasu pristupujeme k nácviku jednoduchého trojhlasu, v ktorom využívame podobné techniky a didaktické zámery, ako pri predchádzajúcich dvojhlasoch.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencií materiálnych hodnôt a pod.
- Podporiť prirodzenú zvedavosť žiaka a záujem o nové zážitky.
- Rozvíjať estetické cítenie žiaka a schopnosť estetického zážitku.
- Prostredníctvom spevu ľudových piesní spoznávať hudobný materinský jazyk.
- Usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám.
- Podnietiť záujem o koncertné účinkovanie
- Viac sa venovať vývoju vkusovej orientácie detí.

- Rozvíjať kreatívne myslenie a emočnú inteligenciu.
- Podporovať a pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre hru a záujem o hudbu.
- Orientovať sa v druhoch umenia a vedieť prijímať umenie.
- Prispôbovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové trendy vo vývoji umení.
- Sústavne vzdelávať a rozširovať obzor žiakov – nielen ich odbornej umeleckej úrovne, ale i v oblasti komunikačno – ľudskej.
- Využívať systém projektového vyučovania: formou vytvárania integratívnych hudobno-scénických a výtvarných projektov a tiež analytickým spôsobom v rámci teoretických predmetov.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Samostatne čítať pridelený notový part.
- Cieľavedome uplatňovať správne spevácke návyky.
- Zapamätať si, rozlíšiť a správne používať nové hudobné termíny.

Socio - afektívne ciele

- Rozvíjať hudobný cit.
- Formovať kladný vzťah k prostrediu v škole a v rodine, pozitívny vzťah k prírode a ku všetkým prejavom života.
- Kombinovať vhodne a nenásilne hudobné umenie s prvkami iných umení – výtvarné, tanečné, literárne.
- Vypestovať pozitívny vzťah k pódiovým skúsenostiam.
- Vypestovať potrebu zaoberať sa speváckym zborom.

Psycho - motorické ciele

- Interpretovať jednohlasné, dvojhlasné a trojhlasné piesne na požadovanej úrovni.
- Rozvíjať sluchovú vnímavosť a harmonické cítenie.
- Zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných piesní.
- Dosiahnuť dobrú intonačnú a rytmickú zladenosť.
- Rozvíjať vokálno-zborové návyky, ktoré sú potrebné pre plnohodnotnú interpretáciu hudobného diela.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Základné kľúčové kompetencie a spôsobilosti žiaka vo štvrtom ročníku rozvíjame nasledovne:

1. Sociálno - komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu, aby žiaci vedeli:

- Vyjadriť sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania.
- Rozumieť rôznym typom doterajších textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokázať na ne adekvátne reagovať a vyjadriť svoj názor.
- Prispôbiť sa kolektívnym požiadavkám pre výkon spoločného interpretačného vyznenia.
- Pracovať na postupnom zlepšovaní sústredenia deti na spev.

- Vyjadriť slovné pocity a dojmy z vlastnej interpretácie a z počúvania iných piesní.
- Využívať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu pri speve.
- Byť súčasťou kolektívu a cítiť zodpovednosť za spoločnú prácu.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- V každodenných situáciách mať schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie.
- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom piesne.
- Objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Používať elektronické hudobné nástroje.
- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie diel.
- Využívať digitálne formáty zvukových nahrávok.

4. Spôsobilosť učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Získať schopnosť sebareflexie pri poznávaní a získavaní nových poznatkov.
- Zlepšovať svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotiť svoj pokrok, akceptovať spätnú väzbu.
- Hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch.
- Analyzovať skladbu po stránke melodickú a rytmickú.
- Udržiavať si vytvorené správne návyky pri domácom cvičení.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Vnímať a sledovať problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vedieť rozoznať ozajstný problém, premýšľať o jeho príčinách a navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti.
- Aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb.
- Učiť sa byť empatický.
- Riešiť konflikty vo vzťahoch primeraným a chápatým spôsobom.
- Zvládať emócie pri vystúpení.
- Prekonať počiatočné neúspechy.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti.
- Uvedomovať si svoje silné a slabé stránky.
- Akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej.

- Mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.
- Rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať.
- Aktívne si chrániť svoje fyzické a duševné zdravie.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci vedeli:

- Pomenovať druhy umenia, ich špecifické zákonitosti a vyjadrovacie prostriedky.
- Zlepšovať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.
- Vyjadriť svoj názor i vkus.
- Rešpektovať vkus iných ľudí a dokázať vyjadriť svoj názor na daný problém.
- Zoznamovať sa s kultúrou iných národov a spoznávať ich jazyk.
- Poznať základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka.
- Poznať pravidlá spoločenského kontaktu – etiketu.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy spevu v zbore	• slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda	• skupinová práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	• analyticko –syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad	• skupinová práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	• reproduktívna metóda • heuristická metóda	• počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využívajú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy spevu v zbore	J. Potočár: Škola dirigovania Mironov, ... : Detský spevácky zbor.	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky - klavír	- ilustrácie - notový materiál	- internet

	E. Zacharová: Deti, poďme si zaspievať. E. Zacharová: Intonačná abeceda pre detské spevokoly. F. Rusnak: Jednoduché dvojhlasy E. Gálik, T. Ružičková: Zborník piesní a zborov. T. Salva: Malý vianočný koncert P. Jantoštiak: Deti a dúha F. Mrtvý: Vianočné koledy V. Neumann: Co nového ve sboru			
2. Hudobno - teoretické poznatky	J. Potočár: Škola dirigovania E. Zacharová: Deti, poďme si zaspievať. E. Zacharová: Intonačná abeceda pre detské spevokoly. F. Rusnak: Jednoduché dvojhlasy E. Gálik, T. Ružičková: Zborník piesní a zborov. T. Salva: Malý vianočný koncert P. Jantoštiak: Deti a dúha F. Mrtvý: Vianočné koledy V. Neumann: Co nového ve sboru	- prehrávač - vzorový prednes učiteľa	- ilustrácie	- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	J. Potočár: Škola dirigovania E. Zacharová: Deti, poďme si zaspievať. E. Zacharová: Intonačná abeceda pre detské spevokoly.	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky	- rekvizity	internet

	F. Rusnak: Jednoduché dvojhlasy E. Gálik, T. Ružičková: Zborník piesní a zborov. T. Salva: Malý vianočný koncert P. Jantošiak: Deti a dúha F. Mrtvý: Vianočné koledy V. Neumann: Co nového ve sboru			

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Základy spevu v zbere	Učiť žiaka ovládať: • správne návyky pri speve: postoj, držanie tela, dýchanie, nasadenie a tvorenie tónu • tvorenie hlasu vo vyšších polohách s použitím hlavovej rezonancie • legato a staccato v durových i molových tóninách • precvičovanie jednotlivých dynamických stupňov • rozvoj dynamickej škály crescendo a decrescendo • spev jednoduchého trojhlasu • elementárne tonálne a harmonické vzťahy	Žiak si má osvojiť: • správne návyky pri speve: ➤ držanie tela ➤ rebrovo-bránicové dýchanie ➤ správne otváranie vokálov a artikuláciu • uvedomelá práca s celým hlasovým aparátom • intonačná čistota • spev dvojhlasných a trojhlasných piesní s využívaním hlasových registrov • rozlišovať elementárne tonálne a harmonické vzťahy • zreteľnosť a výslovnosť textu - artikuláciu	Žiak zvládol: • základné návyky pri speve ➤ postoj ➤ držanie tela ➤ dýchanie ➤ tvorenie tónu • uvedomelú prácu s celým hlasovým aparátom • spev dvojhlasných a trojhlasných piesní intonačne čisto, rytmicky správne, s dynamikou a s využívaním hlasových registrov • zreteľnosť a výslovnosť textu - artikuláciu	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných speváckych návykov • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedna besiedka, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert
2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: • hudobnú abecedu • notopis • základné metricko-rytmické delenie	Žiak si má osvojiť: • pomenovať tóny hudobnej abecedy • čítať notový zápis a aplikovať ho v speve	Žiak zvládol: • pomenovanie tónov hudobnej abecedy • čítanie notového zápisu • zapojenie metricko-	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu

		• synchronizovať tóny pri speve so základnými metricko-rytmickými hodnotami	rytmických hodnôt do spevu	• pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie
3.Hudobno-výrazové prostriedky	Učiť žiaka ovládať: • dynamiku, tempo, frázovanie • rozoznávanie tónov rôznej farby a výšky • čisté intonovanie • správnu artikuláciu • emocionálnu stránku skladby • základné poznatky jednoduchých hudobných foriem • interpretáciu pomalých melodických skladieb (uspávanky a pod.) a ľudových piesní v jednoduchej úprave • pohotové a správne reagovanie na dirigentské gestá • počúvanie sa pri zborovej interpretácii	Žiak si má osvojiť: • použiť pri interpretácii rôznu dynamiku: piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo • interpretovať skladby v rôznych tempách • aplikovať poznatky z frázovania • rozlíšiť časti jedn. dvojdielnych hud. foriem (sloha – refrén, smutná – veselá, pomalá – rýchla) • interpretovať pomalú skladbu s dôrazom na kantilénu a ľudovú pieseň s dôrazom na prirodzený prejav intonačne čisto • pri speve aplikovať dynamiku a frázovanie • pohotovo a správne reagovať na dirigentské gestá • počúvať sa pri zborovej interpretácii	Žiak zvládol: • rozlíšenie základných tónových vlastností: - výška - sila - farba • čistú intonáciu • správnu artikuláciu • frázovanie	• práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie použitia základných tónových vlastností pri speve • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • triedne besiedky, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert

Profil absolventa

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia študijného zamerania zborový spev po preukázaní vedomosti a zručnosti, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia. Žiak má osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti. Je spôsobilý ústretovo komunikovať a spolupracovať, získal základy používania odborného jazyka a komunikácie v oblasti hudby a umenia. Žiak má nadobudnuté kompetencie pre zapájanie sa do rôznych hudobných zoskupení. Uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí ešte nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania.

Záverečná skúška

Žiak preukáže zvládnutie študijných cieľov:

- z techniky spevu: intonačné cvičenia v dur. a mol. tónine (v hlasovom rozsahu žiaka).
- z naštudovaného repertoáru ovláda svoj part podľa výberu skúšajúceho.
- vie zaspievať základnú melódiu zborovej piesne a zvládne spev elementárneho dvojhlasu, trojhlasu príp. kánonickú pieseň.

Kritéria hodnotenia absolventskej skúšky

Výborný – technicky správny spev intonačných cvičení, bezchybné ovládanie speváckeho partu v požadovanom tempe, s požadovanou agogikou, dynamikou, dodržanie štýlovej interpretácie, spev spamäti, bezchybný spev speváckeho partu spolu s iným hlasom, náročnosť speváckeho partu zodpovedá učebným osnovám

Chválitebný – čiastočne technicky správny spev intonačných cvičení, spev speváckeho partu s malými chybami v primeranom tempe, s primeranou agogikou, dynamikou, priblíženie sa štýlovému vyjadreniu skladby, spev spamäti, spev speváckeho partu spolu s iným hlasom s čiastočnými chybami, náročnosť speváckeho partu zodpovedá učebným osnovám

Uspokojivý – technicky nesprávny spev intonačných cvičení, spev speváckeho partu so značnými chybami v neprimeranom tempe, dynamike, agogike, spev spamäti ovláda iba čiastočne, spev speváckeho partu spolu s iným hlasom so značnými chybami, náročnosť partu nezodpovedá učebným osnovám

Neuspokojivý – technický nesprávny spev intonačných cvičení, neovládanie speváckeho partu, neschopnosť spevu speváckeho partu súčasne s iným hlasom, náročnosť partu nezodpovedá učebným osnovám